

УДК 81'42:81'37:32.019.5

DOI <https://doi.org/10.32782/folium/2026.9.10>

КРИТИЧНИЙ ДИСКУРС-АНАЛІЗ НАРАТИВІВ ВІЙНИ В АМЕРИКАНСЬКОМУ ПЕРЕДВИБОРЧОМУ ДИСКУРСІ: ЛІНГВОПРАГМАТИЧНИЙ ВИМІР

Валерій Ганзін

асистент кафедри англійської філології,

Карпатський національний університет імені Василя Стефаника

ORCID ID 0009-0004-2467-0292

valerii.hanzin@cnu.edu.ua

Ключові слова: критичний дискурс-аналіз, наратив війни, комунікативний вплив, когнітивний простір, імплікатура, пресупозиція, дейксис.

Комунікативний вплив на цільові аудиторії є важливим компонентом комунікації під час збройних конфліктів. Такий вплив часто реалізується у наративах війни – особливих мультимодальних повідомленнях про війну, створених з метою впливу на цільову аудиторію. Аналіз лінгвопрагматичного та когнітивного компоненту наративів війни може розширити спектр досліджень як комунікації під час збройних конфліктів, так і лінгвістичних дисциплін, таких як лінгвопрагматика, когнітивна лінгвістика та (критичний) дискурс-аналіз. У статті проведено критичний дискурс-аналіз американського передвиборчого дискурсу 2023–2024 років, представлений у вигляді заяв Дональда Трампа та його оточення, які були опубліковані у міжнародних верифікованих медіа ресурсах. Теоретико-методологічну основу дослідження складає адаптована тривимірна модель критичного дискурс-аналізу, метод лінгвопрагматичного аналізу, та концепція комунікативного впливу та контекстуальних обмежень (маніпуляції) Дідьє Майлатта та Стіва Освальда. Головними лінгвопрагматичними одиницями аналізу є дейксис, імплікатура та пресупозиція. Проведено аналіз використання дейксису та формування дейктичних полів, декодування потенційних імплікатур та наявних пресупозицій, проаналізовано їхній потенційний вплив на обмеження та посилення конекстуальних припущень, які цільова аудиторія використовує для декодування висловлювань та встановлення їхньої релевантності. Виявлено потенційний зв'язок між використанням певних вибірок контекстуальних припущень та соціо-політичними мотиваціями нараторів. Результати дослідження вказують на те, що комбіноване використання вищезгаданих лінгвопрагматичних одиниць призводить до підвищення релевантності вибірок контекстуальних припущень за рахунок збільшення їхньої доступності та їхнього посилення у когнітивному просторі цільової аудиторії, що посилює комунікативний вплив. Актуальними напрямками подальших досліджень вважаємо корпусні дослідження наративів війни, типологізацію лінгвопрагматичних та лінгвокогнітивних одиниць комунікативного впливу, дослідження з використанням критичного дискурс-аналізу та його підвидів.

CRITICAL DISCOURSE ANALYSIS OF WAR NARRATIVES IN AMERICAN PRE-ELECTION DISCOURSE: LINGUOPRAGMATIC PERSPECTIVE

Valerii Hanzin

*Teaching Assistant at the Department of English Philology,
Vasyl Stefanyk Carpathian National University*

Key words: *critical discourse-analysis, war narrative, communicative influence, cognitive environment, implicature, presupposition, deixis.*

The communicative influence on target audiences is a key component of communication during armed conflicts. This influence is often carried out through the use of war narratives – specific multimodal messages about war, designed to influence the target audience. An analysis of the linguopragmatic and cognitive components of war narratives can broaden the scope of research into both communication during armed conflicts and linguistic disciplines such as linguopragmatics, cognitive linguistics and (critical) discourse analysis. This article presents a critical discourse analysis of the American pre-election discourse of 2023–2024, as represented by statements made by Donald Trump and his team, which were published in verified international media outlets. The theoretical and methodological framework of the study comprises an adapted three-dimensional model of critical discourse analysis, the method of linguopragmatic analysis, and the concept of communicative influence and contextual constraints (manipulation) developed by Didier Maillat and Steve Oswald. The main linguopragmatic units of analysis are deixis, implicature and presupposition. The study analyzes the use of deixis and the formation of deictic fields, as well as the decoding of potential implicatures and existing presuppositions. It also examines how these elements may influence the constraints and reinforcement of contextual assumptions that the target audience uses to interpret utterances and determine their relevance. A potential link has been identified between the use of certain sets of contextual assumptions and the socio-political motivations of narrators. The results of the study indicate that the combined use of the aforementioned linguopragmatic units leads to an increase in the relevance of selections of contextual assumptions by enhancing their accessibility and reinforcing them within the target audience's cognitive environment, thereby strengthening communicative influence. We consider the following to be relevant areas for further research: corpus-based studies of war narratives, the typology studies of linguopragmatic and linguocognitive units of communicative influence, research utilising critical discourse analysis and its sub-types.

Вступ. Сучасні збройні конфлікти характеризуються боротьбою сторін конфлікту та їхніх союзників за когнітивні простори цільових аудиторій (далі – ЦА), як власних, так і ворожих. Однією з центральних концепцій пов'язаних з таким впливом є поняття «когнітивної війни», яка поєднує в собі використання інформаційних (ІО), психологічних (ПсО), медіа та кібер операцій, стратегічних комунікацій, на рівні з високотехнологічними засобами, з метою експлуатації людської когніції та впливу (Blatny & Sondergaard, 2025: 9–10; Le Guyader, 2022). Хоча основний вектор досліджень за напрямком відбувається у сферах національної безпеки, стратегічних комунікацій та міжнародних відносин, його лінгвістичний аспект є також важливим, адже в переважній більшості випадків ті чи інші

засоби впливу реалізуються у політичному та медіа дискурсі, та вводяться за рахунок мовних одиниць, що дає можливість фахівцям-лінгвістам проводити дослідження різноманітних мовних параметрів та аналізувати їхній потенційний комунікативний вплив.

Одним із засобів дослідження такого впливу на ЦА може виступати Критичний дискурс-аналіз (далі – КДА): «тип аналітичного дослідження дискурсу, який в першу чергу вивчає те, як зловживання соціальною влади, домінація та нерівність здійснюються, відтворюються у тексті та усному мовленні та протистоять їм у соціальному та політичному контексті» (Van Dijk, 2015: 466). Хоча метою створення КДА був аналіз соціальних проблем (гендерна нерівність, расизм, сексизм,

ксенофобія), його методи та гнучка структура дозволяють використання й в інших контекстах. Саме тому низка дослідників використовує КДА для виявлення пропаганди в контексті тероризму та екстремізму (Richards, 2023), аналізу медіатекстів пов'язаних із російсько-українською війною (Ганзін & Білик, 2023; Alyahya, 2023; Pavlichenko, 2022), ізраїльсько-палестинським конфліктом (Amer, 2017; Amer, 2022; Damanhoury et al., 2025) та іншими збройними конфліктами.

Особливістю КДА є його адаптивність. Класична тривимірна структура підходу та її варіації (Fairclough, 2013; van Dijk, 2012; Wodak, 2015) можуть відозмінюватись залежно від поставлених цілей дослідження, що особливо стосується першого (текстового) рівня аналізу, на якому дослідник сам обирає ті чи інші лінгвістичні одиниці, які він буде аналізувати. КДА в такому випадку є не жорсткою вибіркою правил та дій, а радше загальним критичним та філософським підходом-поглядом, який вказує на позицію аналітика. Через це Тойн ван Дейк надає перевагу терміну “критичні дискурс-студії” (КДС), які на думку вченого краще відображають те, чим КДА (КДС) є насправді (van Dijk, 2015). Зважаючи на те, що комунікативний вплив на ЦА відбувається завдяки ефекту на їхні когнітивні простори, у цій статті зосередимося на когнітивно-прагматичних параметрах мови, які можуть використовуватись нараторами задля реалізації цього впливу.

Цікавим для дослідника є визначення об'єкту дослідження. Такі поняття як “пропаганда”, “маніпуляція”, “дезінформація” та “ІПСО” є доволі поширеними в медіа просторі та наукових колах, але є проблематичними для дослідника-лінгвіста за рахунок їхньої нечіткості та узагальненості. Тому спираємося на концепт “наративу війни” (далі – НВ), запропонований Оксаною Дойчик та Валерієм Ганзінім як потенційне вирішення проблеми визначення об'єкту дослідження (Дойчик & Ганзін, 2025, 2026). “Наратив війни – це особливе мультимодальне повідомлення про війну, створене з метою впливу на цільову аудиторію” (Дойчик & Ганзін, 2025: 13–14).

Для визначення “комунікативного впливу” звертаємось до роботи Стіва Освальда (2014), в якій він розглядає маніпулятивний комунікативний вплив (оману) на аудиторію в розрі виконання двох умов:

(a) *“Висловлювання є оманливим, якщо воно навмисно використовується як засіб для досягнення перлокутивної мети, яку мовець таємно переслідує.”* (Oswald, 2014: 99).

(b) *“Оманлива комунікація є успішною, коли адресат прийняв зміст висловлювання, яке він сприймає як епістемічно сильне, і водночас йому*

було перешкоджено отримати критичну інформацію, яка б дозволила йому поставити під сумнів зазначений зміст (така критична інформація існує і може бути доступною для нього)” (Oswald, 2014: 102).

У цій статті комунікативний вплив наративів війни розглядається тільки через призму умови (b), не пов'язуючи його з умовою (a) та маніпулятивністю. Взаємодію між НВ та умовами комунікативного впливу детально розглянуто у дослідженні Оксани Дойчик та Валерія Ганзіна (2026). Умова (b) є адаптацією досліджень маніпулятивної комунікації С. Освальда та Д. Майлатта (2009, 2011), згідно якої мовець використовує мовні елементи з метою обмеження контекстуальних припущень, які слухач реалізує задля інтерпретації того чи іншого висловлювання. Обмеження відбувається за рахунок контролю доступу до потрібного “бажаного” сету контекстуальних припущень С з відсіканням доступу до “небажаного” сету С'. Дослідники виокремлюють дві загальні стратегії, які допомагають мовцю контролювати С:

1. Стратегія орієнтована на зусилля полягає у збільшенні доступності С, що досягається за рахунок повторів. Іншими словами, регулярне нагадування слухачу про С робить вибірку більш доступною та релевантною, адже в такому випадку на її використання слухачеві треба задіювати менше ресурсів, що посилює позитивний когнітивний ефект такої інтерпретації.

2. Стратегія орієнтована на ефект полягає у посиленні С за рахунок використання емоційності, логічних помилок та чорних когнітивних дір. Іншими словами, збільшення релевантності відбувається за рахунок посилення С. Чим сильніше контекстуальне припущення, тим швидше воно приносить позитивний когнітивний ефект, особливо в комбінації з використанням стратегій, орієнтованих на зусилля.

Російсько-українська війна, як вже було згадано, часто стає фокусом аналітиків КДА. Війна є серйозним багатокомпонентним явищем та полем реалізації незчисленних НВ на різні теми: бойові дії, втрати, полонені, мобілізація, обстріли, мирні переговори, фінансова допомога, корупція, справедливість, майбутнє, минуле тощо. Фокусом цієї статті будуть НВ, які реалізовувались американською стороною, а саме Дональдом Трампом та його оточенням, під час передвиборчої кампанії 2023–2024 року, ЦА якої став не тільки американський народ, але й весь світ.

Метою статті є аналіз когнітивно-прагматичних параметрів наративів війни у передвиборчому дискурсі, реалізованих Дональдом Трампом та його оточенням, та визначення їхнього потенційного комунікативного впливу на цільову аудиторію.

Матеріал та методи дослідження. Матеріалом дослідження є заяви Дональда Трампа та його оточення в 2023 та 2024 років, які були оприлюднені / цитовані у міжнародних верифікованих медіа. Кількість статей складає 10 одиниць.

Методологічну основу дослідження складає тривимірний модель критичного дискурс-аналізу та прагмалінгвістичний аналіз, адаптовані до концепції комунікативного впливу в контексті контролю за контекстуальними обмеженнями *C*. На першому (текстовому) рівні відбувається аналіз мовних прагмалінгвістичних одиниць, а саме дейксісу, дейктичного поля, пресупозицій та імплікатур. На другому (інтерпретаційному) рівні відбувається аналіз впливу прагмалінгвістичних одиниць на когнітивний простір ЦА за рахунок визначення ролі цих одиниць у процесах обмеження контекстуальних припущень *C*. Третій рівень аналізу (пояснення) представлений у вигляді загального висновку, який базується на аналізі репрезентативних прикладів.

Результати та обговорення. Одним з ключових контекстуальних обмежень проаналізованих у роботі є порівняння війни зі сферою бізнесу, а саме угодою, яку Дональд Трамп міг би укласти доволі швидко, про що він заявив CNN ще в 2023 році:

(1) *«If I'm president, I will have that war settled in one day, 24 hours,»* (Colton, 2024).

Формування такого контекстуального обмеження призводить до створення певного когнітивного скорочення, за допомогою якого членам ЦА швидше та легше інтерпретувати ті чи інші заяви адміністрації Трампа та їхніх союзників завдяки підвищенню релевантності репрезентацій в “бажаному” контексті *C*. Водночас така вибірка контекстуальних припущень блокує, або як мінімум ускладнює, доступ ЦА до “небажаного” сету контекстуальних припущень *C*, який би призвів до іншої інтерпретації висловлювань, а саме ідеї того, що війна – це складне соціо-політичне явище, яке не піддається швидкому вирішенню. Тому пропонуємо розглянути інші приклади висловлювань Дональда Трампа та його оточення та проаналізувати їхні когнітивно-прагматичні параметри за умови, що *C* = війна – це (невигідна) бізнес угода.

Розглянемо вибірку висловлювань пов'язаних з можливостями Дональда Трампа як переговорника:

(2) **Дональд Трамп:** *“I know Zelenskyy very well, and I know Putin very well, even better. And I had a good relationship, very good with both of them. I would tell Zelenskyy, ‘No more. You got to make a deal.’ I would tell Putin, ‘If you don't make a deal, we're going to give him a lot. We're going to*

[give Ukraine] more than they ever got if we have to. I will have the deal done in one day. One day.” (Colton, 2024).

(3) **Гезер Нойсерт:** *“He could tell Putin to pound sand and immediately withdraw his forces.”* (Colton, 2024).

(4) **Річард Греннел:** *“He [Trump] has shown he knows how to bring both sides to the table,” <...> “He's done it consistently. Arabs and Israelis, Russians and Ukrainians will be next.”* (Hodunova, 2024).

(5) **Джей Ді Венс** (пряма та непряма мова у матеріалі The New York Times): *“Mr. Vance said Mr. Trump would sit down with Russians, Ukrainians and Europeans and say, “You guys need to figure out what a peaceful settlement looks like.”* (Barnes, 2024).

(6) **Колишній чиновник адміністрації Трампа:** *“President Trump, with his history in deal-making, we'd envision a situation where he would be able to convene some discussion or negotiation in which he would have leverage over both parties.”* (Colton, 2024).

Для початку звернімо увагу на конфігурацію дейктичного поля. Якщо у НВ часу президентства Джозефа Байдена дейктичним центром була або Україна як жертва агресії, борець за демократію тощо, або союзники у вигляді групи США + Україна + Європа, то у випадку НВ адміністрації Дональда Трампа помічаємо зсув дейктичного центру тільки на США, доволі часто саме на Дональда Трампа. Це проілюстровано використанням персонального дейксісу у вигляді особових займенників “I” в прикладах (1) та (2) та “he” в прикладах (3), (4) та (6). Також цю зміну помічаємо й у ставленні до сторін конфлікту, а саме України та Росії, іноді й колективної Європи, які тепер знаходяться на відносно однаковій дистанції від дейктичного центру. Персональний дейксис у вигляді особових займенників “you” та “them” використовується однаково для позначення дистанції до очільників обох сторін конфлікту у прикладі (2) та прикладах (2), (4) та (6), де сторони конфлікту згруповані займенником “both” (*both of them, both sides, both parties*). Приклад (5) додає до групи колективну Європу та ілюструє схожу динаміку дистанції за допомогою комбінації персонального та відносного соціального дейксісу “you guys”. Приклад (4) також групує сторони конфлікту за допомогою порівняння російсько-української війни з ізраїльсько-палестинським конфліктом. Звернімо увагу й на використання персонального дейксісу “we” в прикладі (2), який є радше ексклюзивним (ми ≠ США + союзники, ми = американський істеблішмент / республіканці / народ), тобто віддає дейктичний центр від сторін конфлікту,

а не інклюзивним, яким він часто був у НВ президентства Джозефа Байдена (ми = США + Україна / Європа). Дистальний дейксис місця у вигляді демонстративного займенника “that” в прикладі (1) також віддаляє війну (та сторони конфлікту) від дейктичного центру.

Тепер розглянемо пресупозиційні параметри згаданих прикладів та інформацію, яка проєктується на фоні під час контекстуальних обмежень. Основну частину складають екзистенційні пресупозиції:

(1) >> Існує конкретна невирішена війна (тригер: демонстративний займенник “that”)

(2), (3), (4), (5), (6) >> Існують сторони угоди (тригери: прізвиська президентів, персональні займенники “I”, “he”, “they”, займенник “both”, іменники “guys”, “sides” та “parties”)

(2), (5), (6) >> Існує потенційна угода (тригери: неозначені та означений артиклі “a” / “the” (“a / the deal”, “a peaceful settlement”), детермінатив “some” (“some discussion or negotiation”)).

Звернімо увагу й на лексичну пресупозицію у прикладі (4) >> Існують кейси (“Arabs and Israelis”), в яких Дональд Трамп зміг владнати конфлікти. Тригером в цьому випадку виступає саме прикметник (предикатив) “next”. Основна частина прикладу не несе цю пресупозицію.

Розглянемо й імплікатури, які можуть з’являтися на основі вищезгаданих прикладів. Приклади (1) та (2) вводять одну з найцікавіших партикуляризованих імплікатур усього передвиборчого періоду: +> Війну можна завершити за один день. Таке спрощення є прикладом використання стратегії впливу на досягнення когнітивного ефекту. Журналісти CNN (Dale, 2025) підрахували, що Дональд Трамп заявляв, що може завершити війну за 24 години (або до своєї інавгурації), 56 раз. Це є типовим прикладом стратегії орієнтованої на зусилля, основою якої є збільшення доступу до контексту С за рахунок повтору потрібних ідей. Враховуючи контекст передвиборчих перегонів та доволі агресивну риторичку як республіканців, так і демократів, вважаємо можливим й доступ до наступної партикуляризованої імплікатури в контексті С: +> Чинна влада досі не змогла завершити війну, яку можна завершити за 24 години.

Вищезгадані приклади також можуть надавати доступ до партикуляризованої імплікатури +> Дональд Трамп має унікальну можливість завершити цю війну. Ефект досягається за рахунок використання стратегій впливу, орієнтованих на досягнення когнітивного ефекту. У прикладі (2) це проілюстровано за допомогою вказівки на стосунки, які Дональд Трамп має з очільниками України та Росії. Хоча посилення й відбувається, варто звернути увагу і на Q-скалярну імплікатуру

+> Дональд Трамп не має ідеальних стосунків з очільниками України та Росії. Це пояснюється використанням прикметників “well” та “good”, які є середніми елементами в шкалі <excellent, good/well, bad>, вживання яких імплікує автоматичне не використання елемента вищого в шкалі, тобто “excellent”. Приклад (3) посилює когнітивний ефект використання ідіоми “pound sand” (“йти до біса”) та прислівника “immediately”. У прикладах (4) та (6) це відбувається за рахунок згадки досвіду Дональда Трампа як переговорника.

Контекстуальні обмеження С також підсилюються ідеєю того, що зупинка війни має відбутись у будь-якому форматі через жакливі наслідки війни. Розглянемо декілька заяв Дональда Трампа:

(7) *“I don’t think in terms of winning and losing. I think in terms of getting it settled so we can stop killing all those people.”* < ... > *“I want everybody to stop dying. They’re dying. Russians and Ukrainians. I want them to stop dying.”* (CNN, 2023).

(8) *“Those cities are gone. They’re gone. And we continue to give billions of dollars to a man who refuses to make a deal,”* (Sullivan et.al, 2024).

(9) *“I, as your next President of the United States, will bring peace to the world and end the war that has cost so many lives and devastated countless innocent families. Both sides will be able to come together and negotiate a deal that ends the violence and paves a path forward to prosperity.”* (Donald J. Trump, 2024).

Звернімо увагу на ідентичну конфігурацію дейктичного поля. У центрі знаходяться США / Дональд Трамп, що проілюстровано персональним дейксисом у вигляді особових займенників “I” та ексклюзивного по відношенню до сторін конфлікту “we”, який дещо відрізняється від використання у прикладі (2). Вважаємо, що у (7) та (8) “we” формує іншу групу учасників за рахунок включення в неї чинної на той час влади, тобто адміністрації Джозефа Байдена. Дистанцію між дейктичним центром та сторонами конфлікту проілюстровано дейксисом місця у вигляді вказівного прикметника “those” у прикладі (8). Жертви України та Росії зрівнюються за допомогою персональної дейксис у вигляді неозначеного займенника “everybody”, особових займенників “they” та “them”, а також вказівного займенника “those” у прикладі (7). Займенник “both” підтримує групування сторін конфлікту в прикладі (8).

Екзистенційні та лексичні пресупозиції вказаних прикладів формують наступний фон:

(7), (9) >> Триває конкретна війна, в якій гинуть українці та росіяни та США причетні до цього (тригери: дієслова “stop” та “end”, означений артикль “the”).

(9) >> Існує угода, яка призведе до припинення насильства (тригер: неозначений артикль “a”).

(8) >> США надали мільйони доларів Володимиру Зеленському / Україні (тригер: дієслово “continue”).

Звернімо увагу на партикуляризовані імплікатури вищезгаданих прикладів, які використовують стратегії впливу, орієнтовані на досягнення когнітивного ефекту. Зважаючи на конфігурацію дейктичного поля приклад (7) може генерувати:

- +> Жертви обох сторін конфлікту є важливими.
- +> Війна має зупинитись через великі жертви.
- +> Війна не має переможців та переможених.

Вважаємо ці імплікатури реалізаціями використання “когнітивних чорних дір” (Malliat & Oswald, 2011). Контекст жахиття війни стирає питання справедливості (концепти агресора та жертви) та призводить до більш поверхневої інтерпретації +> Головне, щоб це жахиття закінчилось або +> Це жахиття має закінчитись будь-якою ціною.

Цікавим є використання персонального дейксису “we”, який може генерувати +> США несуть відповідальність за жертви у війні. Ця імплікатура розширюється й у прикладі (8) у вигляді +> США продовжують нести відповідальність за руйнацію війни, бо продовжують надавати допомогу Україні.

Фінансовий аспект та політика “America First Policy” також відігравали важливу роль у формуванні передвиборчої складової цього НВ. Розглянемо наступні заяви Дональда Трампа та його оточення:

(10) **Дональд Трамп:** “Every time Zelensky comes to the United States he walks away with \$100 billion, I think he’s the greatest salesman on Earth,” (Seitz-Wald & Doyle, 2024).

(11) “There are two things America will insist on. We will not have any men or women in the enforcement mechanism. We’re not paying for it. Europe is paying for it,” (Russell, 2024).

(12) **Джей Ді Венс:** «the biggest problem here is that this war has distracted and consumed a lot of resources at a time when Americans are suffering.» (Hutzler et al, 2024)

(13) **Кіт Келлог і Фред Фляйц:** “The war in Ukraine and Ukraine’s dependency on Western nations for military equipment has thus given rise to Ukraine fatigue among the Europeans, threatening to leave the United States, once again, as the primary defense contributor to Europe and further straining America’s ability to maintain its own critical defense stockpiles.”

(14) *The vast sum of support depleted U.S. military stockpiles, strained our defense industrial base, and jeopardized America’s military readiness. ... U.S. has sent over 2,000 Stinger anti-aircraft*

missiles to Ukraine.^[iv] Yet at the current rate of production, it will take the United States 13 years to backfill and replenish this munition stockpile.^[v] The U.S. has also sent Ukraine more than 2 million 155mm artillery rounds, but the U.S. currently produces only 14,000 rounds of 155mm ammunition per month.^[vi] The Pentagon has noted that 14,000 rounds are often depleted by the Ukrainian army within 48 hours of direct fighting between Ukrainians and Russians.^[vii] (Kellogg & Fleitz, 2024).

Конфігурація дейктичного поля залишається незмінною з поверненням фокусу персонального дейксису “we” на республіканців. Звернімо увагу й на пресупозиційний компонент згаданих прикладів:

(10) >> Володимир Зеленський регулярно відвідує США (темпоральна пресупозиція з тригером “every time”).

(12) >> Війна в Україні відволікла та поглинула ресурси в той час, коли американці страждають (фактивна пресупозиція в підрядній частині речення).

(13) >> Україна залежить від західних держав (екзистенційна пресупозиція з тригером у вигляді присвійного відмінка “Ukraine’s dependency”).

>> США колись (як мінімум раз) відігравали головну роль у забезпеченні безпеки Європи (ітеративна пресупозиція з тригером у вигляді ітеративного прислівника “again”).

>> Оборонні запаси США є виснаженими (ітеративна пресупозиція з тригером у вигляді прислівника “further”).

Розглянемо партикуляризовані імплікатури прикладів, які є реалізацією стратегій, направлених на посилення когнітивного ефекту. Порівняння Володимира Зеленського з “найкращим продавцем у світі” в (10) у контексті згаданої вище імплікатури у (8), може генерувати +> США витрачають гроші на сторону конфлікту, яка не хоче його припинення (концепт “продавця”). Інші приклади розкривають фінансовий компонент, формуючи наступну ланку з імплікатур:

(12) +> США витрачали гроші тоді, коли вони були потрібні страждаючим американцям

(13), (14) +> Безпека США може постраждати / вже постраждала через війну

(14) +> Надання підтримки Україні серйозно виснажує оборонні запаси США

(11) +> США не будуть витрачати ресурси (гроші, людей) для забезпечення виконання безпекових угод.

Висновки. Підбиваючи підсумки аналізу передвиборчого компоненту НВ мирних переговорів періоду президентства Дональда Трампа, можемо сформулювати наступну

інтерпретацію контекстуальних обмежень *C* = *війна – це (невигідна) бізнес угода*. Центральним елементом є США, часто сам Дональд Трамп, що помічаємо у використанні різних видів дейксису, що формують дейктичне поле саме навколо США. Сторони конфлікту, а саме Україна та Росія, знаходяться на відносно однаковій дистанції від центру. Таке формування дейктичного поля ставить США на перше місце, що є ключовим для контексту *C*, адже головним переговорником якраз виступатимуть США. Відстань є ключовим елементом якісних переговорів, в яких треба вмовити обидві сторони. Саме тому ці сторони часто прирівнюються між собою, а питання справедливості, концепти агресора та жертви, переможця та переможеного, питання військових злочинів або применшуються, або повністю зникають. Це помічаємо у використанні когнітивних чорних дір, що призводять до поверхневої інтерпретації війни як жахиття, яке має закінчитись якомога швидше та за будь-яких умов. Швидкість, з якою це жахиття може закінчитись, також надається – 24 години, за які можна домовитись щодо вигідної бізнес угоди. Невигідність наявної угоди, тобто війни, пояснюється в першу чергу фінансовими та ресурсними питаннями для центрального елементу – США, що є важливим аргументом для ЦА американських виборців. Невигідність угоди для сторін конфлікту пояснюється вбивствами та руйнуванням. Вирішення угоди та перетворення її з невідомої на вигідну припадає на Дональда Трампа, його досвід переговорника та контакти з очільниками України та Росії. Це призводить до поверхневої інтерпретації вирішення війни як чогось дуже простого, для чого потрібен тільки Дональд Трамп та 24 години, що відбудовує доволі просту поверхневу, але дуже релевантну та легку для декодування партикуляризовану імплікатуру +> Дональд Трамп може швидко змінити умови цієї жахливої та невідомої для всіх нас угоди.

Зважаючи на актуальність як російсько-української війни, так й інших сучасних збройних конфліктів, аналіз комунікативного впливу НВ є важливим об'єктом дослідження, адже надає можливість проаналізувати роль лінгвістичного компоненту комунікацій під час збройних конфліктів та систематизувати ті елементи, які використовуються нараторами та їхній потенційний комунікативний вплив на ЦА. Потенційними актуальними напрямками досліджень вважаємо: корпусні дослідження НВ, типологізацію лінгвопрагматичних та лінгвокогнітивних одиниць комунікативного впливу, дослідження з використанням КДА та його підвидів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Білик, О., & Ганзін, В. (2023). Медіадискурс та його вплив на зображення російсько-української війни: критичний аналіз дискурсивних стратегій і маніпулятивних технік. *Folium*, 33–39 doi: <https://doi.org/10.32782/folium/2023.3.4>
2. Дойчик, О., & Ганзін, В. (2025). Наратив війни: визначення і структура (контекст сучасних збройних конфліктів). *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Германістика та міжкультурна комунікація»*, (1), 9–15. doi: <https://doi.org/10.32999/ksu2663-3426/2025-1-2>
3. Дойчик, О., & Ганзін, В. (2026). Принципи дослідження комунікативного впливу в наративах війни. *Актуальні питання іноземної філології*, 24, 57–63, doi: <https://doi.org/10.32782/2410-0927-2026-24-8>
4. Alyahya, A Fahad. (2023). Critical Discourse Analysis of Newspaper Articles Declaring the Outbreak of War in Ukraine: The Washington Post vs. The Moscow Times. *International Journal of Society, Culture & Language*, 11(2 (Themed Issue on Language, Discourse, and Society)), 47–59. doi: 10.22034/ijsc.2023.1982871.2969
5. Amer, M. (2017). Critical discourse analysis of war reporting in the international press: the case of the Gaza war of 2008–2009. *Palgrave Communications*, 3(1), 13.
6. Amer, M. M. A. (2022). BBC and New York Times' coverage of the May 2021 Israeli onslaught on Gaza: A critical discourse analysis. *International Journal of English Linguistics*, 12(5), 1–18. doi: <https://doi.org/10.5539/ijel.v12n5p1>
7. Blatný, J. M., & Søndergaard, S. (2025). Cognitive warfare. NATO Science & Technology Organization. <https://www.sto.nato.int/wp-content/uploads/chief-scientist-report-cognitive-warfare-4.pdf>
8. Dale, D. (2025, April 26). *Fact check: It wasn't 'in jest.' Here are 53 times Trump said he'd end Ukraine war within 24 hours or before taking office*. CNN. <https://edition.cnn.com/2025/04/25/politics/fact-check-trump-ukraine-war>
9. El Damanhoury, K., Saleh, F., & Lebovic, M. (2025). Covering the Israeli–Palestinian Conflict: A Critical Discourse Analysis of Al Jazeera English and BBC's Online Reporting on the 2023 Gaza War. *Journalism and Media*, 6(1), 9. doi: <https://doi.org/10.3390/journalmedia6010009>
10. Fairclough, N. (2013). *Critical discourse analysis: The critical study of language*. Routledge.
11. Le Guyader, H. (2022). Cognitive domain: A sixth domain of operations. *Cognitive warfare: The future of cognitive dominance*, 3-1
12. Maillat, D., & Oswald, S. (2009). Defining manipulative discourse: The pragmatics of

- cognitive illusions. *International Review of Pragmatics*, 1(2), 348–370. doi: <https://doi.org/10.1163/187730909x12535267111651>
13. Maillat, D., & Oswald, S. (2011). *Constraining context. Critical discourse studies in context and cognition*, 43, 65. (pp. 65–80). John Benjamins. doi: <https://doi.org/10.1075/dapsac.43.04mai>
 14. Oswald, S. (2014). It is easy to miss something you are not looking for: A pragmatic account of covert communicative influence for (critical) discourse analysis. *Contemporary critical discourse studies*, 97–119. doi: <https://doi.org/10.5040/9781472593634.ch-004>
 15. Pavlichenko, L. (2022). Polarization in media political discourse on the war in Ukraine: Critical discourse analysis. *Alfred Nobel University Journal of Philology*, 2(24), 214–223. doi: [10.32342/2523-4463-2022-2-24-18](https://doi.org/10.32342/2523-4463-2022-2-24-18)
 16. Richards, J. (2023). The use of discourse analysis in propaganda detection and Understanding. In *Routledge Handbook of Disinformation and National Security* (pp. 385–400). Routledge.
 17. van Dijk, T. A. (2012). *Ideology and discourse: A multidisciplinary introduction*. <https://discourses.org/wp-content/uploads/2022/06/Teun-A.-van-Dijk-2012-Ideology-And-Discourse.pdf>
 18. van Dijk, T. A. (2015). Critical discourse analysis. In *The handbook of discourse analysis* (pp. 466–485). Wiley-Blackwell. <https://doi.org/10.1002/9781118584194.ch22>
 19. Wodak, R. Critical Discourse Analysis, Discourse-Historical Approach. In Illie C., Sandel T., Tracey K. *The International Encyclopedia of Language and Social Interaction*, John Wiley & Sons, Inc., 2015. 14 p. doi: <https://doi.org/10.4135/9780857028020.d6>
 - still hasn't laid out specifics. CNN. <https://www.foxnews.com/politics/trump-said-he-could-end-ukraine-war-nearly-year-ago-still-hasnt-laid-out-specifics>
 3. Donald, J. Trump (@realDonaldTrump). (2024, July 20). *President Zelenskyy of Ukraine and I had a very good phone call earlier today. He congratulated me on a very* [Post] Truth Social.
 4. Hodunova, K. (2024, September 27). *Trump meets with Zelensky, says his views on ending the war 'as soon as possible' have not changed*. The Kyiv Independent. <https://kyivindependent.com/everything-possible-must-be-done-to-put-pressure-on-putin-to-stop-war-zelensky-says-after-meeting-trump/>
 5. Hutzler, A., Walsh, K., Ibssa, L., & Kim, S. R. (2024, September 25). *Trump lashes out at Zelenskyy after Ukraine's leader questioned his claim he could end war*. ABC News. <https://abcnews.com/Politics/trump-lashes-zelenskyy-after-ukraines-leader-questioned-claim/story?id=114115473>
 6. Russel, A. (2024, November 6). Donald Trump's foreign policy plan: embrace unpredictability. *Financial Times*. <https://www.ft.com/content/f18588c8-a122-4dc2-b095-0f75aeb748bf?syn-25a6b1a6=1>
 7. Seitz-Wald, A., & Doyle, K. (2024, September 26). *Zelenskyy's meeting with Harris and spat with Trump reveal a growing partisan divide on Ukraine*. NBC News. <https://www.nbcnews.com/politics/2024-election/zelenskyy-meeting-harris-spat-trump-reveal-growing-partisan-divide-uk-rcna172648>
 8. Sullivan, K., Grayer, A., & Ferris, S. (2024, September 25). *Republicans follow Trump's lead of icing out Zelensky*. CNN. <https://edition.cnn.com/2024/09/25/politics/donald-trump-ukraine-republicans>
 9. Kellogg, K., & Fleitz, F. (2024, April 11). *America First, Russia, & Ukraine*. America First Policy Institute. <https://www.americafirstpolicy.com/issues/america-first-russia-ukraine>
 10. Transcript of CNN's town hall with former President Donald Trump (2023, May 11). CNN. <https://edition.cnn.com/2023/05/11/politics/transcript-cnn-town-hall-trump>

ДЖЕРЕЛА ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

1. Barnes, E. (2024, September 13). Vance Describes Plan to End Ukraine War That Sounds a Lot Like Putin's. *The New York Times*. <https://www.nytimes.com/2024/09/13/us/politics/vance-trump-ukraine-russia-war.html>
2. Colton, E. (2024, February 23). *Trump said he could end Ukraine war nearly a year ago but*

Дата першого надходження статті до видання: 27.07.2026
 Дата прийняття статті до друку після рецензування: 26.08.2026
 Дата публікації (оприлюднення) статті: 01.10.2026

Стаття поширюється на умовах ліцензії відкритого доступу (CC BY 4.0)